

Kaupunginhallitus 30.03.2026

Vuoden 2026 valtionosuuspäätökset

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

1 merkitsee tiedoksi Espoon kaupungin saamat valtionosuuspäätökset vuodelle 2026,

2 oikeuttaa konsernihallinnon laatimaan yhdessä toimialojen kanssa vuoden 2026 valtionosuuspäätöksiä koskevat mahdollisesti tarvittavat oikaisuvaatimukset.

Käsittely

Päätös

Selostus

Espoon kaupunki on vastaanottanut seuraavat vuoden 2026 valtionosuuksia koskevat päätökset:

- Valtiovarainministeriön päätös Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026
- Valtiovarainministeriön päätös Kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026
- OKM Valtionosuus-rahoituspäätös 2026

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet perustuu lakiin (618/2021) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus ja kulttuuriministeriön valtionosuudet lakiin (1705/2009) opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta.

Peruspalvelujen valtionosuuden valtionosuustehtävien laskennallisten kustannusten ja kunnan omarahoitusosuuden lisäksi valtionosuuteen vaikuttaa syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Valtiovarainministeriö on tehnyt päätöksen kaupungin peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021) 18.12.2025 ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksista vuotta 2026 koskien. Valtiovarainministeriö on 18.12.2025 tehnyt päätöksen myös kotikuntakorvauksen perusosasta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on

30.12.2025 tehnyt lisäksi päätöksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuudesta.

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksen rahoittamiseksi kunnilta siirrettiin yhtä paljon tuloja kuin siirtyvät palvelut maksoivat ennen uudistusta. Kuntien valtionosuuksista leikattiin uudistuksen rahoittamiseksi kaksi kolmasosaa, mutta yksittäisen kunnan leikkausosuus vaihtelee.

Valtionosuusjärjestelmään lisättiin toistaiseksi pysyvänä sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuva muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen tasaus. Nämä erät lasketaan osana peruspalvelujen valtionosuutta.

Kunnille myönnetään valtionosuuksia yhteensä 4 178 milj. euroa vuonna 2026 (4 056 milj. euroa vuonna 2025). Valtionosuudet nousivat 122 milj. euroa eli 3 % (asukasta kohden kasvua 18 euroa).

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on yhteensä 3511 milj. euroa vuonna 2026 (3 328 milj. euroa vuonna 2025). Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet nousevat viime vuodesta 182 milj. euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,7 prosenttiyksikköä ja on 25,72 vuonna 2026 (25,02 vuonna 2025).

Kunnille myönnetään lisäksi verotulomenetysten korvauksia yhteensä 527 milj. euroa vuonna 2026 (540 milj. euroa vuonna 2025). Verotulomenetysten korvaukset vähenevät 13,5 milj. euroa.

Espoon kaupungin peruspalvelujen valtionosuus vuodelle 2026 on yhteensä 471 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuus sisältää 151 milj. euroa Sote-eriä (Muutosrajoitin 116 milj. ja järjestelmämuutoksen tasaus 35 milj.) Vuoden 2026 siirtymätasaus pienenee Espoon osalta 5 milj. euroa vuodesta 2025. Sote-uudistukseen liittyvä siirtymäkausi ulottuu vielä vuoteen 2027. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (tulopohjan tasaus) on -25 milj. euroa, jolloin Espoon kaupungille tilitettävä peruspalvelujen valtionosuus on 446 milj. euroa.

Lisäksi valtionosuuteen sisältyy veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus 21,8 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen sekä vapaan sivistystyön rahoitus 6,9 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön kuukausittain tilittämä summa sisältää valtionosuuksien lisäksi opetuksen kotikuntakorvaukset. Espoon vuoden 2026 kotikuntakorvaustulot ovat 3,7 milj. euroa ja kotikuntakorvausmenot - 22,8 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön tilitettävä summa Espoon kaupungille on yhteensä 455,2 milj. euroa, sisältäen 474,2 milj. euroa valtionosuuksia ja -19 milj. euroa kotikuntakorvauksia.

Konsernihallinto tekee yhteistyössä toimialojen kanssa päätösten tarkistukset ja mahdollisesti tarvittavat oikaisuvaatimukset. Oikaisuvaatimukset on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saannista.

Valtionosuuspäätökset ja niiden perusteita koskevat asiakirjat ovat kokousasiakirjoissa.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Maksuerittely Espoo 2026
- 2 OKM valtionosuus rahoituspäätös 2026
- 3 Päätös kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026
- 4 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2026

Oheismateriaali

Tiedoksi